

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології,
наркології та сексології**

В. О. Курило

ЗАГАЛЬНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Львів

Видавець Марченко Т.В.

2024

УДК 61:159.9(075.8)

К 93

Затверджено на засіданні Центральної методичної Ради ЗДМУ

(протокол № 12 від «30» травня 2017 р.)

та рекомендовано для використання в освітньому процесі

Відомості про автора:

Віталій Олексійович Курило – д. мед. наук, професор кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології.

Рецензенти:

Костянтин Володимирович Аймедов – д. мед. наук, професор, завідувач кафедри соціальної допомоги, загальної та медичної психології Одеського національного медичного університету.

Ігор Володимирович Лінський - д. мед. н., професор, завідувач відділенням невідкладної психіатрії та наркології Інституту неврології, психіатрії та наркології НАМН України

ISBN 978-617-7937-01-1

К93 Курило В. О. Загальна та медична психологія : навчальний посібник / В. О. Курило. – Львів : Видавець Марченко Т.В., 2024. –362 с.

ISBN 978-617-7937-01-1

УДК 61:159.9(075.8)

© В. О. Курило, 2024

© Видавець Марченко Т.В., 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
Частина 1. ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ І СТАНИ ОСОБИСТОСТІ	8
Розділ 1. ПЕРЦЕПТИВНІ ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ.....	8
Відчуття	8
Сприйняття.....	Ошибка! Закладка не определена.
Психофізіологія органів чуття	27
Розділ 2. МНЕМІЧНІ ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ	43
Уявлення.....	43
Основні мнемічні процеси	45
Типи пам'яті.....	48
Види пам'яті	51
Формування й розвиток пам'яті	54
Теорії пам'яті	54
Порушення пам'яті	57
Методи дослідження пам'яті	60
Розділ 3. ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ МИСЛЕННЯ, УЯВИ Й МОВЛЕННЯ.....	64
Мислення.....	64
Порушення мислення	85
Уява	93
Мовлення та його функції	99
Порушення мовлення	104
Розділ 4. ЕМОЦІЙНІ ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ	113
Визначення й загальна характеристика емоцій.....	113
Основні властивості емоцій.....	114
Функції емоцій.....	115
Класифікація емоцій.....	117
Розвиток емоцій у філогенезі й онтогенезі	123
Нейрофізіологічний субстрат емоцій	125
Теорії емоцій	126
Індивідуально-психологічні особливості проявів емоцій і почуттів	129
Патологія емоційної сфери.....	133
Дослідження емоцій і почуттів	136
Розділ 5. ВОЛЯ І РУХОВА АКТИВНІСТЬ	145
Поняття волі.....	145
Спонукальна й гальмівна функції волі.....	147
Вольова регуляція діяльності людини	148

Воля і потреби.....	150
Вікові особливості вольової регуляції та формування вольових властивостей особистості	156
Рухова активність: психологічна будова рухів, дій і навичок.....	158
Робочі рухи і працездатність людини	164
Патологія вольової та довільної регуляції.....	166
Дослідження волі.....	173
Розділ 6. УВАГА.....	176
Визначення й функції уваги	176
Форми й рівні уваги	177
Властивості уваги.....	177
Розвиток уваги у дітей	179
Нейрофізіологічні механізми уваги.....	180
Порушення уваги.....	182
Методи дослідження уваги.....	185
Розділ 7. СВІДОМІСТЬ	189
Загальна характеристика й основні поняття.....	189
Зміст свідомості та рівень пильнування	192
Формування свідомості в онтогенезі.....	195
Взаємодія свідомості й несвідомого.....	196
Пильнування й сон — основні стани свідомості	198
Порушення свідомості	205
Порушення самосвідомості	208
Проблема змінених станів свідомості	209
Методи дослідження свідомості	211
ЧАСТИНА 2. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ	213
Розділ 8. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	213
Особистість, індивід, індивідуальність	213
Структура особистості.....	217
Розділ 9. СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ.....	229
Мотиваційна сфера особистості	229
Поняття про спрямованість особистості.....	234
Визначення спрямованості особистості (орієнтаційна анкета).....	234
"Я"-концепція і мотивація особистості	238
Вивчення "Я"-концепції та мотивації особистості	241
Основні теорії та моделі опису мотивації.....	244
Розділ 10. ЗДІБНОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТ.....	250
Здібності та задатки здібностей	250

Розумові здібності (інтелект)	254
Розділ 11. ТЕМПЕРАМЕНТ	264
Гуморальні теорії темпераменту	264
Конституційні теорії темпераменту	265
Тип вищої нервової діяльності та темперамент	268
Діагностика темпераменту	269
Розділ 12. ХАРАКТЕР	278
Визначення характеру	278
Співвідношення соціального й біологічного в характері	278
Структура характеру	280
Характер і зовнішність людини	283
Типологія характеру	285
Частина 3. ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ	299
Розділ 13. ОСНОВНІ НАПРЯМИ У ВИВЧЕННІ ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ	299
Розділ 14. ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПСИХОЛОГІЇ	304
Поняття особистості з позицій психології діяльності	304
Спілкування і формування особистості	307
Психологія ставлення	307
Теорія установки	308
Розділ 15. ПСИХОДИНАМІЧНИЙ НАПРЯМ У ПСИХОЛОГІЇ	310
Зигмунд Фрейд: психодинамічна теорія особистості	310
К. Юнг (Jung C.): аналітична психологія	322
А. Адлер (Adler A.): індивідуальна психологія	325
К. Хорні (Horney K.): теорія "базальної тривоги"	326
Г. Салліван (Sullivan H.S.): інтерперсональна теорія	328
Е. Фромм (Fromm E.): теорія відчуження	330
Е. Еріксон (Erikson E.H.): теорія ідентичності	331
Розділ 16. ПОВЕДІНКОВИЙ НАПРЯМ У ПСИХОЛОГІЇ (БІХЕВІОРИЗМ) ..	337
Початки біхевіоризму, класичний (радикальний) біхевіоризм	338
Необіхевіоризм	341
Концепція неврозу і поведінкова психотерапія	343
Розділ 17. ГУМАНІСТИЧНИЙ НАПРЯМ У ПСИХОЛОГІЇ	346
А. Маслоу (Maslow A.H.): теорія самоактуалізації	346
Карл Роджерс (C. Rogers): феноменологічна теорія особистості	350
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЗНИК	356
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	35660

Методичне видання

В. О. Курило

ЗАГАЛЬНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 07.08.2020.

Гарнітура Times New Roman

Формат 60×84/16. Умовн. друк. арк. 15,3.

Видавець Марченко Т. В.

м. Львів-53, 79053, Україна, тел. +38 (050) 370-19-57

e-mail: picha1938@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.